

Toelichting op gebruik van de tabel "Plantensoortenlijst voor ervvogels"

Jaap Graveland en Imelda Kloosterman, 12 november 2015

Algemeen

We hebben de tabellen met planten die waardevol zijn voor vogelvriendelijke erven en tuinen samengesteld op basis van onze eigen kennis en aan de hand van soortenlijsten van De Vlinderstichting en Vogelbescherming Nederland. Mocht u onvolkomenheden tegenkomen of aanvullingen hebben, laat het ons weten. Dan kunnen we de lijst verder verbeteren.

Zo'n lijst kun je op twee manieren maken: geredeneerd vanuit de vogels: "welke planten zijn geschikt voor de zwartkop?" of vanuit erven en planten: "voor welke vogelsoorten is de meidoorn geschikt?" Wij hebben voor dat laatste gekozen, omdat planten vaak voor meer soorten geschikt zijn en ook nog een andere betekenis hebben dan alleen voor de vogels. Ze moeten bijvoorbeeld bij het erf passen. Bij elke plantensoort staat aangegeven voor welke vogels de plant geschikt is.

We hebben de soorten in de tabel onderverdeeld in categorieën. Dat hebben we gedaan op basis van groeivorm (boom, struik, kruid, etc.), functie voor de vogels en groeiplaats (schaduw/zon, oever, etc). Dat geeft u houvast en maakt de lijst overzichtelijker.

Veel soorten hebben meer dan één functie voor de vogels: voedsel, schuil- en of nestgelegenheid. Dat hebben aangegeven voor de belangrijkste gevallen. Een soort heeft dan vaak twee regels, de eerste voor voedsel, de tweede voor nest- en of schuilgelegenheid. In de tweede regel staat dan alleen informatie die aanvullend is op de eerste regel. Voor de overzichtelijkheid is per soort één achtergrondkleur gebruikt.

Veel plantensoorten kunnen in meer dan één categorie worden ondergebracht. Leirozen die rozenbottels vormen, passen in de categorie 'bomen en struiken met bessen of noten' en in de categorie 'klim- en lei'. Om te veel dubbele vermeldingen te voorkomen staat een soort altijd maar in één categorie. Maar er staat bij hoe de soort nog meer kan worden toegepast.

Betekenis kolommen, afkortingen en termen

Kolommen "Soort" en "Wetenschappelijke naam"

Soorten staan op alfabetische volgorde van de Nederlandse naam. Soms zijn er heel veel cultivars (kweekvormen) van een soort. We hebben alleen de beste of meest gebruikte aangegeven.

Kolommen "Hoofddoel", "Toelichting hoofddoel"

Afkortingen: v (voedsel), n (nestgelegenheid), s (schuilgelegenheid).

In de kolom "toelichting" staat daarover aanvullende informatie.

Kolom "In welke tijd?"

Afkortingen: v (voorjaar), z (zomer), h (herfst), w (winter). Daarbij maken we onderscheid tussen voedsel, nest- en schuilgelegenheid.

Rode letters in kolom "In welke tijd?"

Een algemeen kenmerk van bijna alle erven die we hebben bezocht, is dat de beplanting hoofdzakelijk op de zomer is gericht. Mensen kiezen relatief heel weinig soorten die in de winter of het vroege voorjaar bloeien. Let er maar eens op als je in die tijd door de Krimpenerwaard fietst: een saai boel.

Dat is helemaal niet nodig, en voor de vogels is het belangrijk als er ook in de winter en het vroege voorjaar bloeiende planten zijn, omdat die insecten aantrekken in een tijd dat insecten schaars zijn. Bij veel van die soorten is winter- en vroege voorjaarsbloei in de kolom 'In welke tijd belangrijk voor vogels?' in rood aangegeven.

NVWK

BESTUDEERT
BESCHERMT
EN BEHEERT

Secretariaat

Leegwaterstraat 138
2871 PL Schoonhoven

T 06 - 21 56 45 36
E info@nvwk.nl
I www.nvwk.nl

Bank 1272.94.880
IBAN NL82 RABO 0127 2948 80
BIC RABONL2U

BTW 8124.11.018
KvK 40464354

Kolom "Planttips, waarde voor de erfeigenaar"

Hier staan twee soorten informatie:

- tips bij het aanplanten, in aanvulling op de kolommen over beplantingsvorm, droge of natte grond, en zon/schaduw.
- aanvullende waarde (of juist beperking) voor de erfeigenaar, los van de betekenis voor vogels.

Term: klimsteun of zelfhechtend (in kolom "planttips")

Zelfhechtende planten hebben hechtwortels en kunnen zelfstandig klimmen. De meeste soorten hebben enige steun nodig. Dat is aangegeven met 'klimsteun'. Dat kan een rek, pergola maar ook takkenril, boom of draad zijn.

Kolom "Voor welke vogels geschikt?"

Vaak spreekt het vanzelf. Planten met veel bloemen zijn goed voor insecten en dus voor insectenetende vogels. Als er toch wat specifiekers is te melden hebben we dat aangegeven. Maar niet altijd even consequent, want we denken dat u er wel uitkomt.

Term: enkelvoudige bloemen.

Van sommige soorten bestaan vormen met enkelvoudige bloemen en vormen met meervoudige "gevulde" bloemen. Bij meervoudige bloemen zijn alle of de meeste meeldraden en stampers vervangen door extra bloemblaadjes. Zie de foto's van het Afrikaantje.

De termen 'gevuld' of 'meerbloemig' staan vaak, maar niet altijd in de plantbeschrijvingen bij het tuincentrum en in de catalogi van kwekers. Let daar op. Want deze bloemen vormen geen of minder stuifmeel, nectar en zaden, ze zijn (deels) steriel. Daardoor bloeien ze langer en zaaien ze zich niet uit. Dat is een voordeel voor de tuinliefhebber, maar een nadeel voor de insecten en vogels. Bij soorten met enkelvoudige en meervoudige bloemen bevelen we in de tabel de enkelvoudige vormen aan.

*Afrikaantje dubbelbloemig -
(Tagetes patula nana 'Orange Flame')*

*Afrikaantje enkelbloemig
(Tagetes patula nana 'Mars')*

Geel gemarkeerde soorten

Dit zijn ongeveer twintig soorten met de grootste waarde voor de erfvogels.

A- en B-lijst

Op de A-lijst staan de meest waardevolle planten. Er zijn planten die een erf wel geschikter maken voor erfvogels, maar die minder bijdragen dan andere soorten. Vaak zijn die planten bekend om hun grote sierwaarde. Om de hooflijst overzichtelijk te houden en om dit verschil te kunnen aangeven, staan die soorten in een aparte lijst, de B-lijst.